

Umeå kommun
Näringslivsservice
Peter Juneblad

Remissvar gällande Umeå kommuns näringslivsstrategi 2018-2025

Umeå universitet har anmodats att lämna synpunkter på Umeå kommuns näringslivsstrategi 2018-2025, dnr KS-2017/00603.

I Umeå universitets beredning av ärendet har samtliga fakulteter, studentkårerna och universitetsförvaltningen erbjudits möjlighet att lämna synpunkter.

Som remissvar gällande Umeå kommuns näringslivsstrategi 2018-2025 hänvisas till vad som framgår av detta utlåtande.

Sammanfattning

Umeå universitet välkomnar framtagandet av en långsiktig näringslivsstrategi för Umeå kommun 2018-2025 och konstaterar att strategidokumentet tar upp flertalet områden av betydelse även för universitetets verksamhet och uppdrag. Umeå universitet hoppas därför att arbetet kring strategins implementering präglas av dialog och samverkan mellan kommunen, näringslivet och akademien, samt relevanta aktörer inom civilsamhället. Samtidigt konstaterar Umeå universitet att strategins genomförande troligtvis hade gynnats av en tätare dialog redan under förarbetet, mellan Umeå kommun och nyckelaktörer som exempelvis universitetet. Ett sådant förfarande hade stärkt förankringen ute hos lokala samarbetsparter och inneburit ett naturligt språngbräde till kommande åtgärder för strategins förverkligande.

Umeå universitet gör tolkningen att strategin i ett inledande skede implicit pekar ut universitetet som en viktig aktör för näringslivet i kommunen. Men i dokumentets fortsättning utelämnas i allt väsentligt, åtminstone i explicit mening, universitetet och de samarbeten och gemensamma verksamheter som redan etablerats. Ett exempel är området *3. Umeå – en plats för innovation*, där varken universitetet eller Umeå universitet Holding AB nämns överhuvudtaget.

Med tanke på dels den starkt bidragande faktor som Umeå universitet har inneburit för stadens och kommunens utveckling, dels det strategiska partnerskap som ingåtts under innevarande år, är det anmärkningsvärt att en kommunal näringslivsstrategi inte uppmärksammar eller diskuterar universitetets roll mer ingående. Detta remissvar fokuserar därför i huvudsak på områden i strategidokumentet där universitetets roll kunde tydliggöras, samt där det finns potential för fördjupat samarbete som skulle kunna innebära ett viktigt bidrag till Umeås näringslivsutveckling. Detta exempelvis kring nyföretagande hos studenter och forskare, samt möjligheten att gemensamt finna vägar att adressera långsiktiga kompetensbehov på den lokala arbetsmarknaden.

Övergripande synpunkter

Umeå universitet anser att kommunens näringslivsstrategi är nödvändig och förutser att den kommer att innebära ett gediget, brett verktyg med användning i många olika sammanhang. De frågetecken som universitetet ändå uppmärksammar hör framförallt till den bakomliggande metoden; att förarbetet avseende inventering och förankring ute i samhället ter sig oklart. Det förefaller också otydligt hur de tvååriga handlingsplanerna ska tas fram, ifall detta blir ett internt arbete eller om externa aktörer kommer att bjudas in för samråd. En tydlig tidsplan hade varit önskvärd. Beträffande samverkan anser Umeå universitet att det i strategin på det hela taget uttrycks vagt på vilket sätt nyckelaktörer ska involveras, samt att terminologin "ställa upp" (sid. 7) är olycklig i sammanhanget, ifall målet kring implementeringen i själva verket är dialog och samarbete.

Vidare nämns i strategin inte explicit *vilka* externa samarbetsparter som Umeå kommun har identifierat som särskilt betydelsefulla för implementeringen, vilket förvisso kan ha vissa fördelar men som också innebär risker. Om strategin inte är tillräckligt förankrad kan förväntningarna på icke namngivna aktörer förefalla otydliga, vilket i sin tur innebär större osäkerhet kring strategins genomförbarhet. Ett avsnitt om (eller förteckning över) strategiska nyckelaktörer för näringslivsstrategins genomförande hade således varit önskvärd.

På Umeå universitet bedrivs forskning om regional- och näringslivsutveckling, något som inte berörs i strategidokumentet. Vilken roll denna kunskapsbyggnad spelar, samt hur kommunen värderar detta arbete (och nyttiggörandet av sådan forskning) i relation till det strategiska näringslivsarbetet 2018-2025 hade varit önskvärt att ta del av.

Slutsatsen som Umeå universitet drar efter att ha tagit del av näringslivsstrategin är att Umeå kommun har relativt lågt ställda förväntningar på hur högre utbildning och forskning i allmänhet, och Umeå universitet i synnerhet, bidrar till utvecklingen av näringslivet i Umeå. Detta är en olycklig, måhända oavsiktlig indikation, men likväl betydelsefull att uppmärksamma.

Synpunkter per målområde

1. Umeå spelar en roll i världen

Umeå universitet har under lång tid varit en stark drivkraft till internationaliseringen av Umeå. Idag bedrivs vid universitetet omfattande samarbeten med andra lärosäten i världen, exempelvis kring studentutbyten, lärarutbyten, rekrytering och forskningsprojekt, men också verksamhet där utländska företag och organisationer ingår. Utifrån detta ingångsläge är det förvånansvärt att akademien inte omnämns i målområdet.

2. Fler företag startas och växer i Umeå

Som illustration till målområdet lyfts Sliperiet fram (sid. 31) som en kreativ mötesplats inom ramen för satsningen Konstnärligt campus. Med tanke på att den nära förestående sammanslagningen av Sliperiet och Umevatoriet även förutsätts innebära namnändring, riskerar näringslivsstrategin med formuleringar och referenser till *Sliperiet* förefalla daterad redan i utgångsläget. Umeå universitet föreslår därför att lydelserna uppdateras med detta i beaktande, alternativt om stycket kan förses med annan inriktning och i högre grad fokusera på nämnda

UMEÅ UNIVERSITET

Uminova eXpression istället. Ytterligare en möjlighet är att byta ut exemplet och fokusera på andra delar av det inkubationssystem som Umeå universitet Holding AB bidrar till.

3. Umeå – en plats för innovation

Målområdet utelämnar i princip högre utbildning och forskning från diskussionen om innovationsmiljöer, med undantag för ett nedslag kring Skogstekniska klustret (sid. 41) vilket blir problematiskt ur strategisk synvinkel då bilden av nuläget framstår som ofullständig.

Akademien bidrar till innovation både genom att nya företag med anknytning till studenter och forskare bildas, men också genom nya lösningar till redan befintliga aktörer och verksamheter. Samtidigt finansieras forskningen till stor del av andra medel än via kommunala satsningar. Något som bör förtydligas och utvecklas är således hur strategin och nämnda ”styrkeområden” förhåller sig gentemot forskningspolitik, samt forsknings- och innovationsfinansiering.

Näringslivsstrategin visar inte på något utvecklat förhållningssätt gentemot den existerande innovationsmiljön i Umeå, vilken i dagsläget är starkt präglad av samspelet mellan Umeå universitet och Umeå universitet Holding AB, samt dotterbolaget Uminova Innovation AB. Dessa aktörer nämns överhuvudtaget inte under målområdet.

4. Umeå – en effektiv kompetensförsörjning

Umeå universitet nämns under målområdets inledande problemformulering (sid. 43), men strategidokumentet återkommer inte (explicit) till detta under prioriterade åtgärder från kommunens sida. Det nämns förvisso (sid. 44) att det behövs en tät dialog mellan utbildningssystemets aktörer, men kommunens ansvar i detta förefaller oklart. Här vore det därför önskvärt med ett resonemang kring rollfördelning, samt om någon av de existerande samarbetsformerna (t.ex. det strategiska partnerskapet) borde vidareutvecklas och fördjupas, för att gemensamt söka adressera nämnda utmaningar.

Strategin lägger stor vikt vid att beskriva hur *talang* ska lockas till Umeå, men nämner föga den viktiga roll som Umeå universitet har när det gäller flödena av studenter, forskare och annan kompetens. Här behöver det förtydligas om kommunen ämnar fokusera sina resurser på helt andra målgrupper, eller om samordning och samarbete kring marknadsföring kan vara möjlig. Umeå universitet konstaterar att universitetet idag utgör ett starkt varumärke i sig med en attraktionskraft för både människor, kultur, företag och kapital.

Umeå universitet välkomnar samtidigt den fokusering som strategin gör gällande kring mötesplatser och nätverk för *internationella* målgrupper. Eftersom universitetet är den aktör som lokalt i dagsläget sannolikt bidrar till enskilt flest internationella medborgare, skulle ökad kommunal verksamhet för internationella inflyttare även vara till gagn för universitetets internationaliseringsarbete.

Strategin skulle under målområdet dock vinna på ett generellt förtydligande kring hur talang som redan valt Umeå (t.ex. för studier, eller som medföljande) bättre ska tillvaratas. Här anser universitetet att kommunen har en viktig roll att spela kring konkreta åtgärder, vilka inte riktigt framgår ur strategin, exempelvis dagisplatser, kollektivtrafik, cykelbanor, gatubelysning och tillgång till bostäder, men även sådant som kan kräva långsiktiga myndighetsövergripande insatser, som åtgärder för ökad trygghet.

5. Umeå – en attraktiv besöksdestination

Umeå universitet välkomnar skrivelserna om behovet av samverkan mellan olika sektorer för att utveckla besöksnäringen men ser gärna större fokus och ökad tydlighet kring näringsverksamhet med lokal/regional anknytning avseende kultur och historia, eftersom strategin samtidigt slår fast en hårdnande konkurrens och därigenom behovet (implicit, tolkning) av särprägel. Här skulle Umeå universitet kunna fungera som plattform för möten mellan näringsidkare, kommun och forskare.

Vidare ser universitetet gärna utvecklade resonemang i strategin kring Umeå som möjlig nod för affärs- och konferensresor. Här spelar universitetet redan idag en viktig roll som frekvent anordnare av konferenser, med avsevärda effekter bland hotell, restauranger och inom detaljhandeln. Umeå universitet bidrar till näringen även genom att tillhandahålla *Bildmuseet*, ett av stadens på senare tid kanske mest uppmärksammade besöksmål. Tillsammans med andra verksamheter inom satsningen *Konstnärligt campus* ger universitetet bättre förutsättningar för kreativa näringar att utvecklas lokalt, men innebär också en konkret plats som i sig innebär ett viktigt tillskott till Umeå som attraktiv besöksdestination. En framåtblickande diskussion om samverkan kring denna och andra satsningar mellan kommunen och Umeå universitet hade varit önskvärd i strategin.

6. Umeå – en vinnande plats för investeringar

Umeå universitet har inga egentliga synpunkter på målområdet, annat än behovet av klagörande kring terminologin ”prioriterad sektor” (sid. 63) eftersom det varken framgår *vilka* sektorer som bedöms vara prioriterade, eller vad utnämningen innebär konkret.

Hans Adolfsson
Rektor, Umeå universitet